

Frysning og rengøring af indkomne museumsgenstande og arkivalier

Alt **organisk materiale**, inklusiv emballage, skal som en hovedregel rengøres og fryses før det placeres på Fællesmagasinet. Dette gælder også de paller, som genstandene står på.

Ved genstande fremstillet af **uorganiske materialer**, som metal, keramik, gips og sten kan skadedyr skjule sig i snavs, revner eller indpakkingsmateriale. Derfor skal genstandene **inspiceres og rengøres** før de placeres på fællesmagasinet. Dette gælder også arkæologiske materialer. Hvis der findes spor af skadedyr skal genstanden fryses, *hvis det er muligt*.

Som hovedregel bør nedenstående genstande ikke fryses, selvom de indeholder organisk materiale, da de kan være følsomme overfor frysning. *Spørg Konserveringscentret hvis der er aktive angreb eller spor efter skadedyrsangreb.*

Spejle

Glasindramninger i møbler, døre m.m.

Indrammede billeder med glas og miniaturer

Sten- og metal-intarsia

Gummi

Plastmaterialer

Gips eller kridering med træ

Forgyldte genstande af træ

Malerier på lærred eller træ

Polykrom/bemalede skulptur; rammer, relieffer, skulpturer m.m.

Lakarbejder

Møbler eller andre genstande overfladebehandlet med shellak

Glaspladenegativer

Magnetiske bånd, f.eks. kassettebånd og videobånd

CD'er

DVD'er

Frysningsprocedure

En **frysning tager ca. 1 uge**: 4 timer til nedkøling af fryseren, 3 dages frysning og 3 dages akklimatisering/optøning.

NB. Er der konstateret aktivt angreb af **borebiller** eller ved mistanke herom **SKAL** genstandene dog **fryses i 7 døgn!** Spørg Konserveringscentret i tvivlstilfælde.

Rengøring, pakning, placering i og udtagning af fryseren står de enkelte brugere for.

Konserveringscenteret står for bookning og drift af fryseren, så **kontakt Maja Forsom Sandahl** for at booke på **tlf. 76621156**, mail: **mfs@konsv.dk** eller **Anne-Kathrine Kjerulff** tlf. **76621158**, mail: **akk@konsv.dk**.

Rengøring af genstande

Genstanden rengøres før magasinering eller frysning hjemme på museet eller til nød ved rengøringsbordet i pakkerummet. Rengøringen kan ske med afstøvning med blød børste eller støvsugning. Ved rengøringsbordet findes udsugning.

Genstande der tidligere har været behandlet med desinfektionsmidler skal gennemgås af konservatorerne og renses ekstra grundigt før placering i magasinet. Nærmere aftale herom kan træffes med Konserveringscenteret.

Mølkugler, lindan-imprægneret papir (grønt papir) m.m. skal fjernes, opsamles og afleveres til konserveringscentret. Husk at bruge handsker ved håndtering af sådanne præparater!

Er der konstateret et aktiv skadedyrsangreb kan genstande med stor fordel pakkes og fryse inden rengøring. Det er MEGET vigtigt at alle spor af skadedyrsangrebet fjernes efter frysningen, så det er muligt at skelne mellem spor efter gamle angreb og eventuel ny skadedyrsaktivitet.

Indpakning af genstande før frysning

Før frysning skal genstanden emballeres lufttæt i plastfolie. Er genstanden for eksempel pakket i en æske, emballeres æsken i plastfolie med tape, således at plastindpakningen bliver lufttæt og indeholder mindst mulig luft. Luften kan med forsigtighed suges ud med en støvsuger. Dette skal ske for at undgå udtørringsskader under frysningen og skader fra kondens på genstanden efter frysningen. Uden på plastindpakningen noteres indhold og ejerinstitution. Emballagematerialer skal selv medbringes, dog kan palleposer købes på Konserveringsværkstedet, husk at notere på sedlen ved palleposestativet, hvor mange der bruges.

Hvis genstandene kommer fra udendørs arealer eller lokaler med høj luftfugtighed, bør de før emballering i plastik pakkes i ubleget bomuldstof, der kan absorbere fugten, når den kondenserer under optøning efter frysningen. Disse materialer skal selv medbringes. Meget fugtige genstande skal akklimatiseres ved ca. 50% relativ luftfugtighed inden de fryses.

Fleksible og skrøbelige materialer som f.eks. tekstil og papir skal understøttes med et fast materiale (pap eller andet) før frysning.

Selve frysningen

Genstandene fryses i 3 hele døgn ved -38 C° - **husk: borebiller 7 døgn**. For at få den fulde effekt af frysningen skal temperaturen i fryseren forblive så tæt på -38 C° i hele tidsrummet, da nogle insekter ved langsom temperatursænkning kan tilvende sig, og dermed overleve selv meget kolde temperaturer. Derfor er det vigtigt at insekterne udsættes for et kuldechok: Fryseren skal være helt nede på -38 C° når man begynder at stille ting ind, og temperaturen i fryseren må ikke overstige -25 C° mens fryseren pakkes. Når temperaturen stiger under pakningen, så luk døren til fryseren og vent til temperaturen igen er faldet til -38 C° , inden næste portion sættes ind.

Akklimatisering af genstande efter frysning

Når de 3 eller 7 døgn er gået udtages genstandene fra fryseren og akklimatisering sker også over tre hele døgn. Dette foregår så vidt muligt i pakkerummet i den lufttætte plastemballage. Ved større mængder af genstande, vil der ikke være plads til at stille dem i pakkerummet, og der kan så træffes aftale med konservatorerne om, at genstande placeres i magasinets gang til optøning der. Det er ikke ideelt for klimaet – men den eneste praktiske mulighed. Brugere står selv for udtagning og udpakning, men af hensyn til andre brugere aftales det ved bookningen, hvornår genstanden udtages af fryseren. Efter de tre døgn kan genstandene pakkes ud og sættes på plads.

Placering af museumsgenstande og arkivalier

For at holde klimaet jævnt og forhindre skadedyrsangreb samt transportskader på genstande, må der kun placeres museumsgenstande/arkivalier i magasinrummene. Der bør kun opbevares registrerede museumsgenstande/arkivalier i de egentlige magasinrum. Montrer og kasser må ikke placeres i magasinrummene.

Brugere er selv ansvarlige for orden og oprydning i deres respektive afsnit af magasinerne.

Placering af montrer, kasser og andre ting, der ikke er registrerede

Montrer og kasser må ikke placeres i magasinrummene. Er det alligevel nødvendigt, skal de selvfølgelig fryses, hver gang de anbringes i magasinet, og der skal foreligge en aftale med bestyrelsen.

I gangarealet udenfor magasinrummene er der afsat plads til de brugere, der har ønsket opbevaringsplads til montrer og udstillingsmaterialer. Montrer, kasser og andet som kræver midlertidig magasinering kan placeres i midtergangen på paller. Det er nødvendigt at holde disse ting ude af de egentlige magasinrum, og igen gælder de samme rengørings- og fryseregler, som gælder for genstande.

Genstande, der må placeres i magasinet

I magasinet må kun placeres registrerede museumsgenstande, der er rengjorte og har været inspiceret af konserveringscentret eller frosset. Paller skal være rengjorte og frosset, eller der skal anvendes plastpaller. Som emballage må kun benyttes materialer, der er kemisk stabile og ikke afgasser skadelige stoffer til omgivelserne. Konserveringspersonalet er behjælpelige med at afgøre, hvad der kan accepteres.

Genstande, der ikke må placeres i magasinet

Følgende typer af genstande må ikke placeres i fællesmagasinet:

- Eksplosiver og ammunition
- Fyldte gasflasker og brandslukkere
- Kemikalier, også vaskepulvere m.m.
- Madvarer, så som konserveres, syltede grøntsager, krydderier m.m.
- Drikkevarer, så som øl, sodavand m.m.
- Tobak
- Materialer der kan udgøre en risiko for de øvrige genstande i magasinet, f.eks. genstande der under nedbrydning afgasser skadelige stoffer til omgivelserne.

I tvivlstilfælde spørges Konserveringscentret til råds – vi hjælper gerne!